

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

**Satakunnan hyvinvointi alueen lausunto hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointi-
alueesta annetun lain muuttamisesta (HE 27/2026 vp) ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun
hallituksen esityksen (HE 189/2025 vp) täydentämisestä**

- A) Esityksessä ehdotetaan väliaikaisesti voimassa olevaksi tarkoitetun alijäämän kattamista koskevan sääntelyn täydentämistä siten, että valtiovarainministeriö voisi tietyin edellytyksin hakemuksesta myöntää mahdollisuuden kattaa kertyneet alijäämät myös vuoden 2029 loppuun mennessä niille hyvinvointialueille, joille se on välttämätöntä lainsäädännön noudattamiseksi.

Satakunnan hyvinvointialue kannattaa ehdotettua täydennystä pidentää alijäämien kattamisen aikataulua vuoteen 2029 asti. Alijäämien kattamisen määrääjän pidentäminen kolmeen vuoteen luo realistisemmat edellytykset turvata lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut hyvinvointialueiden kattaessa kertyneitä alijäämiä.

Huomioiden esitetyt rahoituslain 3. muutokset on alijäämien kattamisaikataulun pidentäminen myös välttämätöntä. Satakunnan hyvinvointialue on suurimpia rahoituksen menettäjiä kun rahoituslain 3 muutos toteutunee esitetyn muotoisena. Viimeisimpien valtionrahoituksen painelaskelmien perusteella Satakunnan hyvinvointialueen valtionrahoituksen vuotuinen kasvu vuoteen 2029 saakka on keskimäärin noin +0,7 %, mikä merkittävästi rajoittaa mahdollisuuksia nopeampaan alijäämien kattamiseen ilman hallitsemattomia vaikutuksia palvelujen järjestämisessä.

Lakiesityksessä oli muutettu sanamuotoa hakemuksen jättämisen aikataulun suhteen eli hakemuksen voi tehdä kun aluehallitus on laatinut tilinpäätöksen. Käytännössä sanamuodon muutoksella ei ole merkitystä koska Satakunnan hyvinvointi alueen aluehallitus on kokouksessaan 24.3.2026 hyväksynyt tilinpäätöksen vuodelle 2025.

Mielestämme lisääjän myöntäminen alijäämien kattamiseen tukee hyvinvointialueiden itsehallintoa antamalla alueiden itsenäisesti omilla toimenpiteillään tasapainottaa taloutensa ilman arviointimenettelyä. Alijäämien kattamisen jatkaminen toisi talouden ja toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen ennakoitavan ja koordinoitun aikataulun, jossa talouden tasapainottaminen voitaisiin toteuttaa vaarantamatta perustuslain mukaisia hyvinvointialueen tehtäviä.

B) Hyvinvointialueiden investointisuunnitelma

Kannattamme esitettyjä muutoksia investointiohjaukseen.

Muutoksella ehdotetaan myöhennettävän hyvinvointialueiden investointisuunnitelmien toimittamisen aikataulua. Aikataulua muutettaisiin niin, että hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa koskeva esitys olisi toimitettava ministeriöille kalenterivuoden lopun sijaan toukokuun loppuun mennessä. Ensimmäisen kerran tämä tehtäisiin alkuvuodesta 2026 määriteltäessä lainanottovaltuutta vuodelle 2027.

Esitetty muutos on kannatettava, se yhtenäistää ja järkevöittää hyvinvointialueen omaa investointisuunnittelua sekä valtioneuvoston ohjauksen aikatauluja ja vähentää hallinnollista työtä. Muutos parantaa investointisuunnitelmien ajantasaisuutta ja laatua.

Esitetyn muutoksen lisäksi investointiohjausta tulisi kehittää edelleen koska nykymuotoisena se on aikaa vievä, byrokraattinen ja kallis hallinnollinen prosessi, joka ei tue hyvinvointialueiden itsehallinnollista asemaa.

Satakunnan hyvinvointialue

Tero Mäkiranta
hyvinvointialuejohtaja